

بررسی تاثیر عصاره میوه گیاه پنج انگشت بر تغییرات هورمون های LH و FSH در موش های صحرایی ماده پلی کیستیک

- فاطمه رضازاده¹، ابوالفضل بایرامی^{2*}، فریبا محمودی³، شیما رحیم پوران⁴، عزیز حبیبی⁵
1- دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی جانوری، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه محقق اردبیلی
(F.tabatabai70@gmail.com)
2- *نویسنده مسئول: دانشیار گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه محقق اردبیلی
3- گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه محقق اردبیلی
4- گروه شیمی کاربردی، دانشکده شیمی، دانشگاه تبریز
5- گروه شیمی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه محقق اردبیلی

چکیده

یکی از شایع ترین اختلال اندوکرینی زنان و از علل مهم عدم تخمک گذاری و ناباروری زنان در سنین باروری، سندرم تخمدان پلی کیستیک (PCOS) است. گیاه پنج انگشت بطور سنتی برای درمان مشکلات هورمونی زنان استفاده می شود. به همین دلیل این مطالعه جهت بررسی اثرهای عصاره گیاه پنج انگشت بر سندرم تخمدان پلی کیستیک القاء شده در موش های صحرایی انجام گردید. در این آزمایش پس از بررسی سیکل جنسی در موش های صحرایی ماده نژاد ویستار 15 سر موش که سیکل منظم داشتند، انتخاب، و به سه گروه تقسیم شدند: 1- گروه کنترل که 0.5 ml سالین در طول پژوهش دریافت کردند. 2- گروه کنترل PCOS که 0.5 ml سالین در طول پژوهش دریافت کردند. 3- گروه PCOS دریافت کننده عصاره که به منظور درمان بیماری مدت 16 روز، روزانه 0.5ml عصاره اتانولی گیاه پنج انگشت را با دوز 150 mg/kg دریافت کردند. در پایان آزمایش، پس از خونگیری و تهیه سرم خونی میزان هورمون های LH و FSH با استفاده از کیت های مخصوص اندازه گیری شد. داده های بدست آمده با آزمون های آنالیز واریانس یک طرفه (One-Way ANOVA) و تست تعقیبی دانکن در نرم افزار SPSS مقایسه شد. نتایج حاصل نشان داد که عصاره گیاه پنج انگشت در دوز 150 mg/kg نسبت به گروه کنترل تغییر معنی داری در میزان هورمون های LH, FSH در موش های صحرایی ماده ایجاد کرده و بر تعدیل هورمون ها موثر بوده است ($p \leq 0/05$).

واژگان کلیدی: PCOS، گیاه پنج انگشت، LH و FSH

1- مقدمه

بهره برداری بی رویه و غیر اصولی از منابع طبیعی (از جمله آب، خاک، گیاهان دارویی و...) می تواند آسیب های جبران ناپذیری را به محیط زیست وارد کند. توسعه پایدار توسعه ای است که نیازهای کنونی را بدون به خطر انداختن دسترسی نسل های آینده برای تأمین نیازهایشان بر طرف نماید. اما در صورت بی توجهی به عواقب وخیم تخریب محیط و بهره برداری بی رویه و حساب نشده از محیط طبیعی که دارای توانی محدود می باشد، دستیابی به توسعه پایدار امری غیر ممکن خواهد بود. گیاه پنج انگشت با نام علمی *Vitex agnus-castus* گیاهی گلدار از خانواده شاه پسند (Verbenaceae) است که به عنوان گیاه زینتی در ایران پرورش می یابد (آخوندزاده، 1379). این گیاه درختچه ای به ارتفاع 1.5 تا 2 متر است و به دلیل داشتن برگ های پنجه ای و پنج تایی آن را پنج انگشت می گویند (Zargari, 1991). عصاره گیاه پنج انگشت حاوی تعداد زیادی از ترکیبات فعال از قبیل؛ آلکالوئید ویتکسین، مشتقاتی از فلاونول ها؛ کمپفرول ها و کوئرستازتین، فلاونوئیدهای مانند